

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **P. R.**, bývajúceho v R., zastúpeného JUDr. M. L., advokátom v M., proti žalovanému **R. K.**, bývajúcemu v Š., zastúpeného JUDr. M. B., advokátom v K., **o vydanie bezdôvodného obohatenia**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 20 C 176/2001, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 11. októbra 2011 sp.zn. 3 Co 86/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II rozsudkom z 26. októbra 2010 č.k. 20 C 176/2011-160 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3 320,05 € so 17,6 % úrokom z omeškania od 4.2.1999 až do zaplatenia a nahradiť trovy konania vo výške 759,80 € a to všetko do 3 dní po právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca reagoval na inzerát uverejnený v internetových novinách A., kde sa inzeroval prevod vozidla značky T. – ťahač návesov. Pri inzeráte bolo uvedené len telefónne číslo, ktoré žalobca vytočil a skontaktoval sa s osobou, ktorá sa predstavila ako pán K.. S touto osobou si dohodol osobné stretnutie v K.. V objekte akej firmy sa toto stretnutie uskutočnilo žalobca nevedel uviesť vzhľadom k tomu, že nepochádzal z K. ani z východného Slovenska a v K. bol len v tento deň. Žalobca však jednoznačne uviedol, že konal s pánom K. starším, s ktorým sa ústne dohodol na kúpe vozidla za kúpnu cenu 250 000 Sk. Dohodli sa, že žalobca najprv zaplatí zálohu 100 000 Sk potom, ako obdrží faktúru. Po zaplatení zálohy do 2-3 týždňov bude vozidlo pripravené na prevzatie, čo mu bude zo strany K. oznámené a dôjde k prevzatiu vozidla a zaplateniu zvyšnej časti kúpnej ceny. Žalobca obdržal faktúru s dátumom vystavenia 27.1.1999 s dátumom splatnosti hneď (č.l. 6 spisu) kde je uvedené, že „fakturujeme vám za

odpredaj vozidla T., ťahač návesov celkovú fakturovanú sumu 350 000 Sk“. K faktúre bolo uvedené ako fakturant E., č. ú. X.. Žalobca na základe ústnej dohody plnil a zaplatil zálohu 100 000 Sk. Tieto skutočnosti vyplývajú z výpisu z bežného účtu žalobcu v S. ako aj z potvrdenia realizovanej úhrady v S. zo dňa 4.2.1999. Suma bola realizovaná 4.2.1999, príjemca uvedenej sumy bolo číslo účtu X.. K realizácii kúpnej zmluvy ústne udanej p. K. nedošlo napriek tomu, že sa žalobca domáhal vydania a vrátenia vozidla. Vozidlo mu odovzdané nebolo. Na základe týchto dôkazov dospel súd k záveru, že žalobca neuzatváral ústnu kúpnu zmluvu so žalovaným, ale žalovaný plnenie z tejto kúpnej zmluvy – zálohu prijal. Preto v súlade s ustanovením § 451 a nasl. o bezdôvodnom obohatení, keďže žalovaný prijal plnenie bez právneho dôvodu, na úkor žalobcu sa bezdôvodne obohatil, je povinný toto bezdôvodné obohatenie žalobcovi vydať. Pokiaľ však žalovaný tvrdil, že on uzatváral kúpnu zmluvu so žalobcom podľa § 588 Občianskeho zákonníka, z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu. Pri kúpnej zmluve predávajúci má nielen právo požadovať zaplatenie kúpnej ceny, ale má aj povinnosť predmet kúpy kupujúcemu dodať. Nestotožnil sa s právnym stanoviskom zástupcu žalovaného, že účastníci konania uzavreli kúpnu zmluvu ako podnikatelia. Táto skutočnosť v konaní preukázaná nebola. Obchodným sporom by sa uvedený spor a teda aj posudzovanie podľa Obchodného zákonníka stal vtedy, keby ho uzavreli podnikatelia v súvislosti s ich podnikateľskou činnosťou, čo v danom prípade nebolo. Aj keby bolo preukázané, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy (čo vzhľadom na vyššie uvedené odôvodnenie súd nemá za preukázané) poukázal na to, že žalobca sa dohodol na prevzatí predmetu kúpy v lehote 2-3 týždňov po zaplatení zálohy. Napriek tomu predmet kúpy nebol žalobcovi odovzdaný. Podľa § 591 Občianskeho zákonníka ak nie je dohodnuté inak, ani ak to nie je obvyklé, sú účastníci povinní si plniť bez zbytočného odkladu. Z uvedeného vyplynulo, že doba plnenia uvedených povinností je pre oboch účastníkov ponechaná na dohodu. Ak táto doba nie je v zmluve určená (čo však bolo 2-3 týždne po zaplatení zálohy), sú obaja účastníci kúpnej zmluvy povinní splniť povinnosti vyplývajúce z kúpnej zmluvy bez zbytočného odkladu. Ak predávajúci neplní uvedené povinnosti, má to za následok ich omeškanie. Následky omeškania sú upravené v § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z vyššie citovaných ustanovení teda podľa súdu prvého stupňa jednoznačne vyplýva, že aj keď uzatvoril žalobca so žalovaným kúpnu zmluvu a žalovaný si neplnil povinnosti z kúpnej zmluvy, má žalobca právo od kúpnej zmluvy odstúpiť, čo aj učinil (telefonicky). Nakoniec obsah tohto úkonu je obsiahnutý aj v upomienke z 2.12.1999, ako aj

v samotnej žalobe z 22.1.2001. Preto aj v takomto prípade by bolo namieste uplatnenie, alebo vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka (obohatenie získané plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol). Súd prvého stupňa preto žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 3 320,05 € s príslušenstvom, t.j. so 17,6 % ročnými úrokmi z omeškania od 4.2.1999 v súlade s § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení platnom v čase vzniku omeškania (§ 3 citovaného vládneho nariadenia). Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovaného rozsudkom z 11. októbra 2011 sp.zn. 3 Co 86/2011 potvrdil (§ 219 O.s.p.) napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na správne, výstižné a presvedčivé dôvody rozsudku súdu prvého stupňa. Podľa jeho názoru ani jeden z uplatnených odvolacích dôvodov nie je daný.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Žiadal, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho i prvostupňového súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm.a/, b/ a c/ O.s.p. Takisto uviedol aj ustanovenie § 237 písm.f/ O.s.p. Podľa jeho názoru mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, keď mu nebo umožnené, aby sa k veci vyjadril a bol súdom vypočutý. Ďalej sa venoval už len právnemu a skutkovému stavu veci.

Žalobca sa k dovolaniu žalovaného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávannej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa,

ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Nakoľko v prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom v jeho výroku prípustnosť dovolania nevyslovil, ani nejde o potvrdzujúci rozsudok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky) je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovaného z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodit'.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. vylúčené. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa odvolací súd osobitne zameril na otázku, či postupom súdu nebola žalovanému odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Podľa § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva na účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ ako účastník konania, aj keď sa neustanovil na pojednávajúca (ktoré boli odročované jeho zavinením). Vo viacerých prípadoch mal ospravedlniteľný dôvod, ktorý bol súdu oznámený jeho právnym zástupcom, so žiadosťou

o odročenie pojednávania a vytýčenia nového termínu pojednávania. Prvostupňový súd ho podľa jeho názoru mal vypočúť, ale nevykonal to, hoci na to mal aj iné zákonné možnosti, aby zabezpečil jeho prítomnosť a výsluch na pojednávaní. Týmto postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a tak bol naplnený dovolací dôvod podľa ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. Uvedenú námietku dovolací súd považuje za neopodstatnenú. Žalovaný sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadril k meritu veci (č.l. 110 až 112 spisu). Navyše sa spolu so svojím právnym zástupcom viackrát nezúčastnil pojednávani na okresnom súde, hoci zásielky o predvolaní na pojednávanie preberal. Keďže sa viackrát nezúčastnil pojednávani a dňa 19.6.2009 sa neospravedlnil z neúčasti na tomto pojednávaní, súd prvého stupňa uznesením zo 6. októbra 2009 č.k. 20 C 176/2001-122 uložil žalovanému poriadkovú pokutu vo výške 500 €. Predvolanie na pojednávanie 26.10.2010 prevzal žalovaný zásielku dňa 24.9.2010. Síce ho jeho právny zástupca ospravedlnil z neúčasti na pojednávaní z dôvodu, že do 31.10.2010 je služobne odcestovaný a nemôže sa dostaviť na pojednávanie, ale túto skutočnosť žiadnym spôsobom nepreukázal do termínu pojednávania Okresnému súdu Košice II a ani doteraz. Navyše ani jeho právny zástupca sa nezúčastnil predmetného pojednávania. Prvostupňový súd preto správne pojednával v zmysle ustanovenia § 101 ods. 2 O.s.p. v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu a vo veci rozhodol. Dovolací súd poukazuje na to, že odvolací súd v zmysle ustanovenia § 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. oznámil verejné vyhlásenie rozsudku v predmetnej veci 11.10.2011 o 9.05 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 210/II. poschodie Krajského súdu v Košiciach, ktorého odvolacieho pojednávania sa účastníci a ani ich právni zástupcovia nezúčastnili.

S poukazom na vyššie uvedené preto vyplýva, že v prejednávanej veci nebolo konanie postihnuté vadou v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. a teda námietka dovolateľa v tomto smere je nedôvodná.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm.a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a dovolací súd ich existenciu nezistil. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Pokiaľ dovolateľ svoje dovolanie odôvodnil ďalej tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že inú procesnú vadu (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.) považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné); samotná táto vada ale prípustnosť dovolania

nezakladá. Rovnako nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.) je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z § 238 O.s.p., nebola preukázaná existencia dovolateľom namietanej vady konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov tohto konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobca však návrh na náhradu trov dovolacieho konania nepodal, preto mu táto náhrada priznaná nebola.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2013

JUDr. Martin Vladík, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová